

BANGHAY-ARALIN TUNGKOL SA BATAS MILITAR

Baitang: Ikatlong Baitang

Rehiyon 3, Gitnang Luzon: Ang Epekto ng Bataan Nuclear Power Plant sa Kapaligiran at Pambansang Utang ng Filipinas

Mga Batayang Tanong:

- Bakit itinayo ang Bataan Nuclear Power Plant?
- Ano-ano ang mga maaaring epekto ng BNPP sa kapaligiran at kalusugan?
- Paano nilubog ng Bataan Nuclear Power Plant ang Filipinas sa utang?

Pag-unawa:

1. Ang enerhiyang nuklear ay malakas at mabisang pagkukuhanan ng enerhiya; kaya ng isang plantang nuklear magbigay ng sapat na koryente para sa halos 900,000 tahanan.
2. Binababaan rin ng enerhiyang nuklear ang bilang ng greenhouse gas na sumisira sa ating kapaligiran dahil kaya ng isang plantang nuklear na gawin ang maraming ibang panggagalingan ng koryente.
3. Subalit, laging may panganib sa kapaligiran at kalusugan ang isang plantang nuklear gawa ng radyasyon na maaaring mabigay ng kanser sa tao. Mangyayari ito kung mapinsala ang planta ng lindol at iba pang aksidente.
4. Dahil sa labis na pagsingil, pagkukulang sa pagsisiyasat ng lugar, at hindi maayos na pagpapatayo ng Bataan Nuclear Power Plant (BNPP), nagkaroon ng malaking utang ang bansa na binabayaran pa rin hanggang ngayon.
5. Patunay ang BNPP ng epekto ng talamak na katiwalian sa kapaligiran, kalusugan, at maging sa ekonomiya ng isang bansa.

Patunay ng Pag-unawa:

1. Nakagagamit ng mapa upang tukuyin ang kinalalagyan ng BNPP sa mapa (Rehiyon, Lalawigan, Bayan o Lungsod).
2. Nakapagsisiyasat gamit ng kaalamang ibibigay ng guro upang makabuo ng hinuha tungkol sa epekto ng BNPP sa kapaligiran, kalusugan, at ekonomiya.
3. Nakapagsisiyasat gamit ng kaalamang ibibigay ng guro upang makabuo ng hinuha tungkol sa Pamahalaang Marcos mula 1974–1986.

Kasanayan:

1. Paggamit ng mapa ng Filipinas
2. Nakabubuo ng hinuha
3. Naipapaliwanag ang konteksto ng isang problema o sitwasyong sinisiyasat

Kaalaman:

1. Ipinatayo ni dating Presidente Ferdinand Marcos ang Bataan Nuclear Power Plant (BNPP) upang tugunan ang problema ng bansa sa enerhiya gawa ng pagtaas ng presyo ng langis noong 1973.
2. Bagama't malakas at mabisa ang enerhiyang nuklear, mapanganib rin ito sa kapaligiran at kalusugan ng mga tao dulot ng radyasyon na maaaring lumabas mula sa planta kung sakaling magkalindol o may masira sa mekanismo nito.

3. Maliban sa labis-labis ang siningil ng Westinghouse sa pagpapatayo nito ng BNPP kompara sa singil nito sa ibang bansa, hindi rin maayos ang pagsisiyasat ng lupa na pinagtayuan nito dahil napag-alamang malapit ito sa fault.
4. Kataka-takang pinahintulutang itayo ang BNPP malapit sa Bulkang Pinatubo, ngunit noong panahong iyon ay natutulog pa ito.
5. Nang siniyasat naman ang katatagan at kaligtasan ng planta, natagpuan ang higit 4,000 depekto.
6. Itinigil ang pagpapatayo nito noong 1979 kasunod ng aksidenteng nangyari sa Three Mile Island Nuclear Generating Station.
7. Nang napatalsik si Marcos noong Pebrero 1986, tapos na ang BNPP ngunit hindi pa rin ito ginamit ng Pamahalaang Aquino pagkatapos mabalitaan ang pagsabog ng planta sa Chernobyl noong Abril.

Mga Sanggunian:

Kasaysayan: The Story of the Filipino People Vol. 9

A Look Inside a Sleeping Giant: The Bataan Nuclear Power Plant

<http://cnnphilippines.com/life/leisure/travel/2016/09/08/bataan-nuclear-power-plant-visit.html>

Why Revive the Bataan Nuclear Power Plant?

<http://www.rappler.com/business/industries/power-and-energy/107377-reopen-bataan-nuclear-power-plant>

Nuclear Energy Not a Solution

<http://www.greenpeace.org/seasia/ph/Archives/campaigns/climate-change/end-the-nuclear-age/nuclear-energy-not-a-solution/bataan-nuclear-power-plant/>

Sampol na Gawain: Magtayo Tayo ng Plantang Nuklear

Materyales:

- Larawan ng Plantang Nuklear
- Larawan ng mga sumusunod na bagay na may kalakip na salita:
  - Gusali
  - Nucleus
  - Pera
- Dalawang *play money* para sa bawat mag-aaral na pare-pareho ang halaga
- Masking tape
- Kendi

Panuto:

1. Ipaskil sa pisara ang mga larawan; nasa ibabaw ang Planta, nakahanay sa ilalim nito ang Gusali, Nucleus, at Pera.
2. Bigyan ng tigalawang pera ang bawat mag-aaral.
3. Ipaliwanag ang kahulugan ng bawat larawan:
  - a. Gusali - katatagan at kaligtasan ng planta
  - b. Nucleus - enerhiyang kayang ibigay ng planta
  - c. Pera - kikitang halaga ng gobyerno sa pagpapatayo ng planta

4. May pagkakataon ang bawat mag-aaral na maglagay ng pera ang bawat bata sa ilalim ng kahit ano sa tatlong larawan. Maaari nila itong hatiin o ilagay lahat sa iisa.
5. Bawat lagay sa Pera ay maglalagay ng dalawang kendi sa kahon na paghahatian ng mga bata sa katapusan ng laro.
6. Ipaliwanag na may maaaring epekto sa bilang ng kendi nila ang paglagay ng pera sa Gusali at Nucleus.
7. Kapag nakapaglagay na ang lahat ng bata, ipaliwanag ang resulta:
  - a. Kung nahigitan ng Pera ang parehong Gusali at Nucleus, kalahatiin ang kending ipamamahagi sa mga bata.
  - b. Kung nahigitan ng Gusali ang parehong Nucleus at Pera, matatanggap ng mga bata ang buong bilang ng kendi.
  - c. Kalahatiin uli ang huling bilang ng kendi sa kahon kung mas kaunti ang Nucleus sa Pera, kahit pa mas mataas ang Gusali sa Nucleus.